

ÚVOD	9
1. METÓDY ZVÁRANIA	11
1.1 Metódy oblúkového zvarovania	13
1.1.1 Ručné zvarovanie elektrickým oblúkom	14
1.1.2 Gravitačné oblúkové zvarovanie obalenou elektródou	17
1.1.3 Oblúkové zvarovanie holou elektródou	17
1.1.4 Oblúkové zvarovanie položenou elektródou	19
1.1.5 Zvarovanie pod tavivom	19
1.1.6 Oblúkové zvarovanie v ochranných atmosférach	28
1.1.7 Plazmové zvarovanie	34
1.1.8 Ostatné metódy oblúkového zvarovania	35
1.2 Odporové zvarovanie	36
1.2.1 Odporové bodové zvarovanie	37
1.2.2 Švové zvarovanie	41
1.2.3 Odporové výstupkové zvarovanie	42
1.2.4 Stykové stláčacie zvarovanie	43
1.2.5 Stykové odtavovacie zvarovanie	45
1.2.6 Vývojové trendy odporového zvarovania	46
1.3 Tlakové zvarovanie, zvarovanie v pevnom stave	47
1.3.1 Ultrazvukové zvarovanie	47
1.3.2 Trecie zvarovanie	48
1.3.3 Zvarovanie kováčske	49
1.3.4 Zvarovanie explóziou	50
1.3.5 Difúzne zvarovanie	51
1.3.6 Plameňotlakové zvarovanie	52
1.3.7 Zvarovanie tlakom za studena	52
1.4 Ostatné metódy zvarovania	54
1.4.1 Termitové zvarovanie	54
1.4.2 Elektrotroskové zvarovanie	56
1.4.3 Zvarovanie laserom	58
1.4.4 Zvarovanie infračerveným žiarením	60
1.4.5 Zvarovanie elektrónovým lúčom	61
2. ZVÁRANIE KOVOV A ICH ZLIATIN	63
2.1 Zvariteľnosť kovov a ich zliatin	63
2.1.1 Ďalšie faktory ovplyvňujúce zvariteľnosť ocelí	66
2.1.2 Plynové dutiny a inklúzie vo zvarovom kove	68

2.2	Všeobecné zásady výberu ocele a prídavných materiálov na výrobu zvaraných oceľových konštrukcií	69
2.2.1	Stanovenie kritérií pre výber ocele a prídavných materiálov.	70
2.3	Zváranie ocelí triedy 11, 12	72
2.3.1	Zváranie mikrolegovaných ocelí	73
2.4	Zváranie legovaných ocelí triedy 13 až 16	74
2.5	Zváranie ocelí triedy 17	75
2.6	Zváranie liatin	80
2.6.1	Vlastnosti liatin, určujúce ich zvariteľnosť	81
2.6.2	Požadované vlastnosti zvarového spoja	82
2.6.3	Prídavné materiály	84
2.6.4	Metódy zvarovania liatin	84
2.6.5	Tepelné spracovanie zvarkov	86
2.6.6	Subjektívny vplyv zvarača	87
2.7	Zváranie hliníka a jeho zliatin	87
2.8	Zváranie horčíka a jeho zliatin	88
2.9	Zváranie titánu a jeho zliatin	89
2.10	Zváranie medi a jej zliatin	90
3.	DEFORMÁCIE A NAPÄTIA ZVARKOV	92
3.1	Teplotné napätia vo zvarkoch	93
3.2	Zvyškové napätia u rôznych typov zvarkov	94
3.3	Deformácie zvarkov	96
3.4	Spôsoby znižovania zvyškových napätí a deformácií	99
3.4.1	Konštrukčné opatrenia na zníženie zvyškových napätí a deformácií	100
3.4.2	Technologické opatrenia na zníženie napätí a deformácií	100
3.5	Vyrovnávanie zvarkov	103
3.5.1	Vyrovnávanie zvarkov lokálnym ohrevom	104
3.5.2	Vyrovnávanie zvarkov indukčným ohrevom	105
3.5.3	Metalurgické aspekty vyrovnávania ohrevom rôznych materiálov	106
3.6	Špeciálne metódy relaxačného spracovania zvarkov	107
3.6.1	Relaxácia pretlakom a preťažením	107
3.6.2	Relaxácia vibrovaním	108
3.6.3	Relaxácia brokovaním	110
3.6.4	Relaxácia výbuchom	110
3.6.5	Relaxácia ultrazvukom	110
3.6.6	Vysokoteplotné valcovanie tupých zvarov	111
4.	TEPLOTNÝ REŽIM ZVÁRANIA A RELAXAČNÉ SPRACOVANIE ZVARKOV	112
4.1	Teplotný režim zvarovania	112
4.1.1	Stanovenie teplotného režimu zvarovania	113
4.2	Relaxačné spracovanie zvarkov	116
4.2.1	Teoretické základy relaxačného tepelného spracovania ocelí .	118
4.2.2	Druhy tepelného spracovania zvarkov	120
4.2.3	Relaxačné žihanie zvarkov	121
4.2.4	Lokálne tepelné spracovanie zvarových spojov	123
4.2.5	Spôsoby lokálneho ohrevu	124

5. TECHNOLOGICKOSŤ ZVÁRANÝCH A SPÁJKOVANÝCH KONŠTRUKCIÍ	126
5.1 Všeobecná časť	126
5.1.1 Výkresy zvarkov	126
5.1.2 Charakteristika a navrhovanie zvarkov	126
5.1.3 Faktory pôsobiace pri navrhovaní zvarkov	127
5.2 Technologickosť zvaraných a spájkovaných konštrukcií	128
5.2.1 Technologickosť zvarkov z hľadiska efektívnosti ich výroby..	128
5.2.2 Zvarové plochy a ich umiestnenie na zvarku	129
5.2.3 Presnosť zvarkov a prídavky na opracovanie	134
5.2.4 Voľba koncepcie a konštrukčných uzlov zvarku	135
5.2.5 Technologickosť zvarkov z pevnostného hľadiska	142
5.2.6 Technologickosť konštruovania zvarkov rámov, nosníkov a tla- kových nádob	142
5.2.7 Technologickosť konštruovania prvkov zvaraných odporom	143
5.2.8 Technologickosť konštrukčných častí spojovaných spájkovaním.	143
5.3 Príprava dielcov pre zváranie	147
5.3.1 Rezanie kyslíkom	148
5.3.2 Špeciálne metódy delenia materiálov	151
5.3.3 Vyrezávacie plány	153
5.3.4 Robotizácia rezacích prác	154
5.3.5 Únavové vlastnosti tepelne rezaných povrchov	154
5.3.6 Príprava zvarových plôch	155
5.4 Výrobné postupy zvárania zvarkov	157
5.4.1 Riešenie technologického postupu zvárania	159
5.5 Náhrada odliatkov a výkovkov zvarkami	163
5.5.1 Smery nahrádzania odliatkov a výkovkov zvarkami	164
6. KONTROLA KVALITY ZVARKOV	167
6.1 Kontrola výroby zvarových spojov	168
6.1.1 Kontrola pred začiatkom zvárania	168
6.1.2 Kontrola v priebehu zvárania	168
6.1.3 Kontrola hotových zvarov	168
6.2 Kontrola chýb zvarov	169
6.2.1 Chyby zvarkov	169
6.2.2 Trieda vyhotovenia zveru	170
6.3 Kontrola zvarkov deštrukčnými skúškami	170
6.4 Kontrola zvarkov s čiastočným porušením	171
6.5 Kontrola zvarkov bez porušenia	171
6.5.1 Kapilárne metódy	171
6.5.2 Akustické a magnetoakustické metódy	172
6.5.3 Magnetické metódy	172
6.5.4 Rádiografické metódy	172
6.5.5 Ultrazvukové metódy	174
6.5.6 Použitelnosť defektoskopických metód	176
6.6 Kontrola mechanických vlastností zvarových spojov	177
6.6.1 Ťahová skúška zvarových spojov	178
6.6.2 Skúška lámavosti tupých zvarových spojov	181
6.6.3 Skúška rázom v ohybe tupých zvarových spojov	184
6.6.4 Iné skúšky mechanických vlastností	185

6.7	Opravy chýb zvarových spojov	187
6.7.1	Chyby vo zvarových spojoch ocelí	187
6.7.2	Chyby zvarových spojov neželezných kovov	188
6.7.3	Opravy chýb zvarových spojov	189
7.	TYPIZÁCIA, UNIFIKÁCIA A NORMALIZÁCIA	192
7.1	Typizácia	192
7.2	Unifikácia	192
7.3	Normalizácia	193
8.	MECHANIZÁCIA, AUTOMATIZÁCIA A ROBOTIZÁCIA ZVÁRACÍCH PRÁC	198
8.1	Manipulačné prostriedky pre zvaračské pracoviská	199
8.1.1	Druhy manipulácie a manipulačných prostriedkov na zvaracích pracoviskách	199
8.2	Manipulátory a polohovadlá	200
8.2.1	Nosiče technologickej hlavice	200
8.2.2	Polohovadlá	201
8.3	Priemyselné roboty	202
8.3.1	Technologický systém robotizovaného pracoviska pre oblúkové zváranie	203
8.3.2	Požiadavky na zvarky vhodné pre zváranie PR	215
8.3.3	Zvláštnosti technológie oblúkového zvárania s PR	215
8.3.4	Robotizované pracovisko	219
8.3.5	Nové smery v automatizácii procesov oblúkového zvarania	219
8.3.6	Robotizácia bodového odporového zvárania	221
8.4	Doplňujúce a ostatné zariadenia zvaracích pracovísk	223
8.4.1	Prípravky	223
8.5	Zvaračské pracovisko ako základ zvaračskej výroby	225
8.6	Automatizácia výroby zvarkov	226
8.6.1	Zabezpečenie kvality zvarkov	227
9.	VÝPOČTOVÁ TECHNIKA VO ZVÁRANÍ	229
9.1	Rozsah využitia výpočtovej techniky	229
9.2	Využitie výpočtovej techniky pri príprave výroby zvarkov	231
9.3	Použitie mikropočítačov vo výrobe a kontrole zvarkov	232
9.3.1	Riadiace systémy robotov	232
9.3.2	Riadiace jednotky agregátov zvaračského pracoviska	232
10.	RENOVÁCIA KOVOVÝCH SÚČIASTOK	236
10.1	Opotrebenie materiálov	236
10.1.1	Fyzikálny model opotrebenia	237
10.1.2	Základné druhy opotrebenia	238
10.1.3	Najdôležitejšie faktory, ovplyvňujúce opotrebenie	241
10.2	Prehľad a klasifikácia spôsobov renovácie	242
10.2.1	Zváranie a naváranie	242
10.2.2	Termické nástreky	243
10.2.3	Galvanické pokovovanie	243
10.2.4	Nanášanie polyamidov	243
10.2.5	Zvláštne spôsoby renovácie	244
10.3	Tribologické charakteristiky nanesených vrstiev	244
10.3.1	Prvky tribologického systému	244

10.3.2	Vlastnosti prvkov tribologického systému	246
10.3.3	Interakcia medzi tribologickými prvkami	246
10.3.4	Tribologické charakteristiky	246
10.4	Voľba metód renovácie	247
10.5	Metódy renovácie naváraním a zváraním	248
10.5.1	Voľba prídavného materiálu	248
10.5.2	Renovácia naváraním plameňom	249
10.5.3	Naváranie obalenými elektródami	252
10.5.4	Naváranie pod tavivom	254
10.5.5	Elektrotroskové naváranie	255
10.5.6	Naváranie elektrickým oblúkom v plynovej ochrane	256
10.5.7	Naváranie plazmovým oblúkom	259
10.5.8	Naváranie elektrónovým lúčom	259
10.5.9	Naváranie laserom	260
10.5.10	Naváranie elektrickým odporom	261
10.5.11	Naváranie trením	261
10.5.12	Naváranie indukčným ohrevom	261
10.6	Renovácia termickými nástrekmi	263
10.6.1	Nástrek kyslíkoacetylenovým plameňom	263
10.6.2	Nástrek elektrickým oblúkom	264
10.6.3	Nástrek plazmovým oblúkom	264
10.6.4	Nástrek hypersonickým spôsobom	266
10.6.5	Nástrek detonačnou vlnou	266
10.6.6	Príprava súčiastok pre žiarové nástreky	266
10.6.7	Skúšky prílnavosti striekaných vrstiev	270
10.6.8	Bezpečnosť práce pri žiarovom striekaní	270
10.7	Renovácia galvanickými povlami	271
10.7.1	Renovácia elektrolytickým chrómovaním	272
10.7.2	Renovácia elektrolytickým železnením	275
10.7.3	Renovácia elektrolytickým niklovaním	275
10.7.4	Renovácia elektrolytickým vylučovaním zliatinových povlakov	275
10.8	Ostatné spôsoby renovácie	276
10.8.1	Použitie plastov pri renovácii kovových súčiastok	278
10.9	Vybrané metódy výroby povrchových vrstiev	281
10.9.1	Chemicko-tepelné spracovanie	281
10.9.2	Nanášanie povlakov-depozícia	282
10.9.3	Nanášanie vrstiev elektroiskrovou metódou	282
10.10	Renovácia strojných súčiastok a ekonomická efektívnosť	282
10.11	Opravy súčiastok zváraním	283
10.11.1	Charakter chybných miest a ich úprava	283
11.	EKONOMIKA ZVÁRACÍCH PRÁC	288
11.1	Ekonomika výroby zvariek	288
11.1.1	Metodika výpočtu technologických vlastných nákladov zvárania	288
11.1.2	Objem nákladov najpoužívanějších metód zvárania	291
11.1.3	Objem pracnosti najpoužívanějších metód zvárania	291
11.2	Metodika výpočtu ekonomickej efektívnosti renovácie	292

12. ŠKOLENIE, SKÚŠKY A KVALIFIKÁCIA ZVÁRAČOV	299
13. BEZPEČNOSŤ A HYGIENA PRÁCE PRI ZVÁRANÍ	302
13.1 Hygiena práce	302
13.2 Ohrozenie zdravia a života zvárača	305
13.3 Zváracie práce v miestach so zvýšeným nebezpečím	305
13.4 Osobné ochranné pomôcky zvárača	306
13.5 Pravidlá hygieny a bezpečnosti práce	306
ZOZNAM SKRATIEK	308
ODPORÚČANÁ LITERATÚRA	309